

— Izhaja vsaki dan. —
Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri ob ponedeljkih ob 1. uri zjutraj.

Na antene številke se prodajajo po 3 novč. 6 tovarnikov mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Ljubljani. Gorici. Celju. Kranju. Mariboru. Celovcu. Idriji. St. Petru. Sežani. Nabrežini. Novemestu itd.

Oglasne in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 4. sveder. — Cene oglasov 16 st. na vrsto petič; poslanice, osmrtnice, javne znanje in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON šte. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša
za vsa leta 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Naročbe brez doposlane naročnine se upravnemu ne ozna. Vaj dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovane pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Naročnino, oglasne in reklamacije je pošiljati na upravo lista

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.)
Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik
konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija
lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 652.841.

Vojna na skrajnem Vztoku.

Zahteve Kitajske.

LONDON 30. Zahteve, ki jih Kitajska predloži mirovni konferenci, znašajo, kakor piše „New-York Tribune“, sto milijonov dolarjev kakor odškodnino za uničene žetve in za zasedanje vasi v Mandžuriji. To svoto zahteva Kitajska od obeh strank.

Dementi.

PETROGRAD 30. Petrograjska brz. agentura dementuje poročilo inozemskih listov o nepokorščini in dezertiranju v ruski armadi. Istotako dementuje poročilo, da je došlo do krvavih spopadov med litavskimi četami in polkom telesne garde ter kozaki v Varšavi.

Mirovna pogajanja.

BEROLIN 30. Iz New-Yorka poročajo: Japonci mislijo, da se bodo vršila mirovna pogajanja na način, kakor ona v Simonoseki po japonsko-kitajski vojni. Prvega dne se odoširijo pooblastila. Ako bodo ruski komisariji imeli dovoljna pooblastila, tedaj izroče Japonci Rusom svoje zahteve pisмено. O teh se bodo Rusi posvetovali najbrž več dni ter odgovore pisмено. To se bo nadaljevalo, in tako se bodo pogajanja vršila najbrž pismenim potom. Japonci menijo, da bodo trajala pogajanja mesec dni, ker bodo v tem času morali mirovni komisariji vprašati semtertje tudi mnenje svojih vlad.

PETROGRAD 30. Na brzojavko, ki jo je odposlalo svečeništvo orenburškega okraja carju, v kateri je isto prosilo, naj ne sklene sramotnega miru, je car odgovoril: Rusi se zamorejo name zanesti. Nikdar ne sklenem sramotnega oziroma velike Rusije nedostojnega miru.

Dogodki v Rusiji.

Nemiri v Nižnem Novgorodu.

PETROGRAD 30. (Petrogr. brz. agentura). Policijski oddelek je v uradnem listu priobčil nastopno izvestje o dogodkih, vršivših se v Nižnem Novgorodu dne 23. t. m. in sledečih dneh: Izgrede so povzročili štrajkovci fužin v Lormovi in družih raznih tovarn, katerim so se pridružili še nekateri drugi uslužbenci „zemstva“. Policija je preprečila ponovne poskuse, da bi se izgrede zbrali in da bi delavci ne napadli štrajkovcev. Dne 23. t. m. na večer so demonstrantje priredili spreved, akoravno je množica, obstoječa iz več tisoč prodajalcev, rokodelcev in delavcev žugala s silo preprečiti demonstracijo. Strel iz revolverja, ki ga je oddal neki štrajko-

vec, je množico še več razburil, nakar je ista štrajkovce potisnila na trg Ostroški. Tu so se vršili divji prizori. Razburjena množica je preganjala štrajkovce, jih zlostavljala ter preklinjala provzročitelje štrajka. Le z velikim trudom je bil vzpostavljen mir, enaki prizori so se vršili tudi v drugih krajih mesta. Množica je bila tako razkačena, da se je zaganjala celo v policijo, hoté ji iztrgati aretovance in jih linčati. Zagotavlja se, da je ubit lekarnar Heintze, ki je štrajkujoče hujskal in prvi streljal; 27 oseb je bilo ranjenih. Ker se je poskus revolucionarcev, da bi pridobili za se delavce, ponesrečil, so prvi dne 24. julija poskušali provzročiti izgrede na trgu.

Delavci so ubili štiri revolucionarce, trinajst so jih pa ranili. Ravno tako žalostno se je končal tretji poskus revolucionarcev dne 25. t. m., ki so hoteli nakujskati delavce v luki. Ti so ubili odposlane hujskače, katerih tovariši so potem streljali na delavce. V boju je bilo šest mrtvih in trinajst ranjenih. Oblastnjim se je končno posrečilo vzpostaviti mir ne da bi bilo treba rabiti orožje. Proti šoli fužin v Lormovi, kjer so nastanjene čete, je bila vržena bomba, ki je ubila samega dinamitarda.

Vojno sodišče v Sebastopolu.

ODESA 30. Vojno sodišče, ki bo sodilo upornike vojnih ladij „Knjaza Potemkina“ in „Jurja Pobjedonosca“ se sestane v Sebastopolu dne 7. avgusta. Uporniki se nahajajo sedaj na transportni ladiji „Prut“ v sevastopolskem zalivu pod strogim varstvom. Vojno sodišče, kjer se bo vršila razprava, se nahaja ob pomolu. „Prut“ se usidra ob pomolu in obtoženci se iz ladije podajo naravnost v sodno dvorano.

PETROGRAD 30. Mestnim glavarjem v Moskvi je bil imenovan Medem, pomočnik načelnika štaba orožniškega zbora.

Brzojavne vesti.

Demonstracija v Solnogradu.

SOLNOGRAD 30. Socijalno demokratski ljudski shod je protestiral proti volilni reformi, ki jo je sklenil solnograški mestni zastop. Udeležniki shoda so po zborovanju demonstrirali pred mestno hišo in pred hišo obč. svetovalca Stranlaka.

Novi grški vojni minister.

ATENE 30. Minister vojne mornarice Booduris je imenovan vojnim ministrom.

Baron Fejervary.

KARLOVI VARI 30. Baron Fejervary je dospel semkaj.

Avstrijski in italijanski vojaki.

INOMOST 30. Na nekem vrhu blizu „Stilserjaha“ so prišli skupaj avstrijski cesarski lovci in italijanski alpski lovci. Ti poslednji so kričali: „Abbasso l'Austria“ in le razbornosti častnikov se je zaščiti, da ni prišlo do spopada.

Domače vesti.

Smrtna kosa. Včeraj je umrl v Dutovljah na Krasu tamošnji kapelan č. g. Valentin Klinar, v 36. letu starosti. Pokojnik se je rodil v Kropi na Gorenjskem dne 20. februarja 1870. ter je bil posvečen v svečenika dne 15. julija 1894. V Dutovljah je služboval komaj leto dni. Večnaja pamjat!

Slovenski trgovci — vzdramite se!! Z ozirom na decidirano izjavo tržaške tvrdke Fratelli Eckhel, da na svojem dopisovanju absolutno ne rabi slovanskih jezikov (perché nella nostra casa di commercio non usiamo assolutamente lingue slave) prinaša „Tršč. Lloyd“ nekoliko kaj umestnih pripomb, ki naj bi jih uvaževala naša slovenska javnost.

S hrvatskimi, slovenskimi in srbskimi trgovci in z denarjem hrvatskega, slovenskega in srbskega naroda so zidane — pravi rečeni list — premnoge palače in hiše tržaških trgovcev. Mnoge trgovske tvrdke so obogatele od tega denarja, a sedaj nas mržijo in gazijo naš jezik in našo narodnost.

Mi smo jagnjeta, blagodušneži, miroljubi. Sme li tako ostati? Pri Bogu — ne sme. Zob za zob! Oko za oko! Zato pozivlja „Tršč. Lloyd“ vse naše trgovce po Hrvatski, Slavonji, Dalmaciji, Bosni, Hercegovini, Kranjski, Štajerski, Koroški, Srbiji, Črnogori in vseh naših prekomorskih naselbinah naj odslej absolutno ne dopisujejo s trgovci v Trstu drugače, nego hrvatski, slovenski in srbski. Slednjič pozivlja „Tršč. Lloyd“ tudi vse naše novine naj delujejo v tem smislu, da se enkrat začne bistrili megla naše popustljivosti in dobrote, našega psevdokavalirstva nasproti drugim trgovskim jezkom.

Nemške tvrdke za izvažanje v Trstu. Iz Hamburga poročajo: Zagotavlja se, da dvanajst velikih tvrdk iz Hamburga in Bremena odpre s 1. januarjem v Trstu svoje zaloge za izvažanje: na ta način se hočejo izogniti visokim carinam nove nemške trgovinske pogodbe.

Izlet v Triglavsko pogorje. Slovensko planinsko društvo priredi za 13., 14. in 15. dan avgusta meseca večji izlet,

in sicer v nedeljo dne 13. skupen društveni izlet v Vrata v Aljažev dom. To najlepše zavetišče Slovenskega planinskega društva je opremljeno z vsem komfortom kakor planinski hotel. Ker je splošna želja, da se priredi več skupnih društvenih izletov, se je določil za prvi izlet baš ta najdivnejši kraj v romantičnih Vratih pod Triglavom! Izleta se udeleži tudi pevski zbor. Odhod iz Ljubljane v nedeljo zjutraj ob 5. uri s planinskim vlakom. Kdor se udeleži samo tega izleta, se lahko povrne že z večernim vlakom. V zvezi s tem izletom se bo vršila drugi dan v ponedeljek otvoritev novih potov, ki jih je napravilo, oziroma zaznamenovalo „Slovensko planinsko društvo“ na Razor in v njegovi okolici. Kdor se hoče udeležiti otvoritve teh potov, mora biti popolnoma planinsko opremljen, ker je tura na Razor tudi sedaj še prava planinska tura. Udeležniki te otvoritve bodo odhajali v ponedeljek zjutraj ob treh (ob svitu) od Aljažvega doma in stopijo čez Kriške pode najprej do mičnih jezer pod Križem in Splevto in od tod na vrh Razora; z Razora pojdejo v Trento, kamor vodi tudi po Slov. plan. društvu napravljena pot. Prenoči se v Trentu v zavetiščih „Slovenskega planinskega društva“. Za tretji dan t. j. 15. avgust (Vnebohod Marije) je določen skupen društveni izlet na Triglav, tam se obenem proslavi desetletnica, odkar stoji Aljažev stolp na vrhu Triglava. Tega izleta se lahko udeleže vsi tisti, ki pridejo z Razora. Odhod bo iz Trente v torek zjutraj (ob svitu). Pot drži po interesantni novi stezi „Slovenskega planinskega društva“ čez „Komar“ preko sedla Doliča na vrh Triglava, kamor prispejo izletniki okoli 12. ure, ter se povrnejo potem na Kredarico v Triglavsko kočo. Tega izleta se pa lahko udeležijo tudi drugi turisti od drugih strani. V Triglavski koči na Kredarici bo sestanek vseh izletnikov in se dostojno proslavi pomenljiva desetletnica. S Kredarice se odpravi glavna skupina v Vrata (do Aljažvega doma). Planinci in prijatelji planinstva, ne zamudite se udeležiti vsega tega velikega izleta, ali pa vsaj deloma! V krasni naravi in med znanci in prijatelji, ki se bodo shajali z vseh strani, bo vsakemu obilo veselja in užitka.

V Opatiji je bilo od 1. septembra 1904 pa do vstetega 26. julija t. l. 21.586 oseb. Od 20. julija pa do vstetega 26. julija 1905 je prirastlo 461 oseb. Dne 26. julija je bilo navzočih 1.550 oseb.

Uzoren soprog je 30 letni pripenjač na južni železnici Karol Krajner, stanujoči

PODLISTEK.

260

Prokletstvo.

Sgodovinski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomič.

Prevel M. O.—Š.

— Stojte! je ponovil vratar močnejše skočivši pred Prišlinovega konja, da se mi niti ne maknete z mesta. Odgovorite? Čegavi ste, po kakem pravilu prihajate ter nosite sredi tihega miru kopje v mesto. Vidite, da mestna pravica ne trpi tega.

Ali Prišlin, kakor da se ne meni za to, je vspodbodel konja, a za njim ostala četa.

— Stojte! je kričal sedaj vratar, kolikor mu je le grlo dopuščalo. Hotel je zapihati v rog, ki mu je visel čez ramo, ali v ta hip je zamahnil Grga z bičem ter ošinil vratarja preko obraza. Siromak je zaječal, izpusil rog zbog bolečine. Krohotaje se je četa potisnila hitro skozi vrata ter je prevrnila vratarja, ki se je komaj mogel vzdigniti, ter je, držeči z dlanmi

svoje zateklo, madrikasto lice, jokaje kričal za četo:

— Malopridneži! Malopridneži! Lopovi! To je nasilje proti pravicam mesta!

Ko je pak opazil, da se za četo pomikajo tudi prazni vozovi, navalil je besno, da jih zaustavi, ali ljuti dolgi biči škofovskih kmetov so žvižgali tako po kačje okolo njegove glave, da je svoje oteklo lice z vso naglico skril v kamrico nad vratmi.

Skoro nikdo ni opazil nasilja pred vratmi. Dva trije stražarji se opazovali, kako se ta sila siplje na Grič. Ali poznava jočji Grgo po glasu in obrazu, so se hitro zavlekli v svojo stražarnico pod vratmi, v strahu, da jim ne počrne hrbti kakor vratarju. Besna četa se je zakopala dalje v mesto brez obzira, a za njo so skripali prazni tovorni vozovi. Izpred navala hitrih konj so odletali prestrašeni Gričani na desno in na levo. Ta se je drhte pritiskal z ramo ob zid, drugi se je izpodtaknil na tla pred kopita, nekateri so leteli, kakor da jih strela nosi, vedno hitreje in hitreje pred četo, a vse je onemilo od strahu in groze. Saj ni živa duša slutila kacega navala, četa je padla v

mesto kakor kobilice na polje, kakor strela iz jasnega neba. Četa je udarila dalje. Sedaj je prišla do prvega ogla Markovega trga. Tu so sedeje za košarami vredne branjevke, a med njimi prvakinja Jela Guska. Topot konj je pretresel babam dušo, ali poprej, nego so mogle črhiti ali obrniti glavo, je zagrmel glas Grga Prišlina:

— Naprej! V imenu škofa Ivana!

Vodja je dvignil meč, četa kakor strela za njim in neusmiljena kopita so gazila in rastepla polne košare prodajalk. Mleko je teklo v potoku jajca so pokala in torkljala na vse strani, piščanci so se kakor zbesneli razleteli na vse strani po Markovem trgu. Vrisk in krik sta se razlegala proti nebu, babe so poskakale. Nekateré so se kričaje izpodtikale, druge so besnele grozeče ter kričale kakor grešne duše, ko jih peklenšček peče na raznju, a nad vse se je penila Jela Guska, vrteča suha gola lakta okolo glave in sipajoča strelovitim jezikom cele litanije mrzkih pridevkov na škofovsko četo, da jej je obraz žarel kakor od žganja. Oči so se jej obračale kakor v hudi bolezní a grlo jej je hropelo kakor pijanemu pevcu.

— Joj! Moje mleko! Tatovi! Kuga! Strela vas božja, Volki! Volkodlaki! Vragi! Hudiči! Hudiči!

Silen krohot konjenikov ze je odzval prodajalkam, konji so se vpenjali vsled krika, a pijanec Gregorovič se je dvignil v stremenih, sunil Gusko s kopjem silovito v rebra in zakričal:

— Na, peklenški gobec! Stara je zavrnila, se opotekla in padla je, kakor da jo je burja vrgla, na hrbet, dvigaje visoko roki in nogi v rmeni juhi pobitih jajc. Vik in cvilenje sta se razlegala v zraku, ali v hipu, ko je mestni stražar izlezel pred vrata posvetovalnice, da vidi, čemu tolik krik, je navalila Puškinova četa pred mestno hišo.

— Stojte! je zapovedal Prišlin in ostanite zbrani.

Konjeniki so se razvrstili. Na to je rekel Grga stražarju:

— Ej, je-li tvoj sodnik gori?

— Je, je zejecljal orožnik v strahu.

— Naj pride pred-me.

— Pred koga? da mu povem.

— Pre-dme, malopridnež! je zakričal Grga, dvignivši svoj bič, a stražar je skočil v hišo. (Pride se.)

v pritičju huse št. 8 v ulici a Montorsino v Rojano. Nesrečna žena, vboji otroci! Krajner se ga namreč prav rad nalezje čez mero a potem, ko je pijan, pa razsaja doma rad nesrečno ženo. Tako se ga je bil nalezil predsinočnim. Prisel je domov se-le včeraj v jutro Prišel domov je po svojem običaju, začel razgrajati nad ženo. Ta ga je skušala pomiriti, a mesto da bi se pomiril, je zblaznel pijanec vedno huje divjal, tako, da je morala reva sled-njič bežati, da jej je bilo življenje varno. Pijanec je pa vzel kuhinjski nož in ga na brusil, da bo z njim zaklal ženo. Ko je bil nož nabrušen je pa šel iskat ženo, a k sreči se mu je bila ta skrila tako, da je ni mogel najti. Razkačen, da ni našel žene, se je norec vrnil domov. Da si pa vsaj nekoliko ohladi jezo, je pograbil ši-valni stroj, s katerim je žena marsikak novčič prihranila, s tem da je delala sama obleko zase in za otročiče, ki jih ima tri (najstareje staro 5 let, a najmlajše 15 me-secev), in poleg tega večkrat tu pa tam tudi prilažila kako kronico s strojem, ker je marsikdaj delala po naročilih za druge, in večkrat pozno v noč; — pijani nečlovek je torej pograbil šivalni stroj in začel z njim biti ob tla tako dolgo, da ga je vsega razbil.

A to mu še ni bilo dovolj. Vzel je zopet nož, da gre iskat ženo. Z nožem je parkrat sunil v vrata, a pri tem si je po-rezal kazalec in sredinec desne roke. Pustil je na to nož in šel od doma. V ulici del Belvedere so ga pa redarji, videči, da mu roka krvavi, vstavili in ga vprašali kako da se je ranil. Dejal je, da se je porezal po neprevidnosti. Pozvali so na redarstve-no stražnico zdravnika se zdravniške po-staje, ki mu je povezal roko.

Mej tem je pa nesrečna žena z otroci vred bežala od doma, da bi je zverinski nje moč ne našel, ko se vrne domov.

Samomor. V krčmi „Alla luna“, ki se nahaja na trgu Carlo Goldoni, se je sinoči ob 10. uri in pol ustrelil z revol-verjem neki neznan mladenič, star približ-no 18 let. Poklicali so zdravnika se zdrav-niške postaje, a ta ni mogel pomagati ničesar, ker je bil samomorilec vže mrtev. Truplo samomorilčevega je bilo prenešeno v mrtvašnico pri sv. Justu.

„Škrata“ je izišla 30. številka z raz-novrstno vsebino in mnogimi izvirnimi po-dobami. »Škrat« stane 20 stotink.

Loterijske številke izžrebane dne 29. julija.

Gradec	42	52	29	63	23
Dunaj	18	1	15	45	4

Koledar in vreme. Danes: Ignacij Lojola; Bo-leslav; Jelenica. Jutri: Sv. Petra okovi. Temperatura: ob 2. uri popoldne + 30,5° Celsius. Vreme: lepo, vroče.

Razne vesti.

Milijoni za obrtno tajno. Človek si težko predstavlja, kako ogromno vrednost utegne imeti obrtna tajna. Neki angleški list je navedel o tem nekoliko izglede. Tako je n. pr. rodbina Rothschildova ponudila kar tuzijanskim menihom na francoskem za tajnost izdelovanja glasovitega likerja »Char-treuse« 20 milijonov mark v gotovini. Ta liker dobiva svoj okus od mešanja več nego 50 različnih rastlin in zelišč. Izdelo-vanje tega likerja je menihom prinašalo na leto 3 milijone čistega dobička. Menihi so seveda ponudbo Rothschildovo odklonili. Nič manje dragocen je recept, po katerem delajo liker »Benediktinec«. Ta nenadome-stljiva tajnost se je bila za časa Franco-ske revolucije izgubila in še le leta 1803 so jo zopet našli ter pričeli zopet izdelovati liker. Neizmeren zaklad ima tudi posestnik tajnosti fabrikacije črnila, s katerim tiskajo bankovce Ameriških združenih držav. Le en človek na svetu zamore izdelovati to črnilo. Tajnost izdelovanja mu je njegov oče, ki je to sredstvo iznašel, povedal na smrtni postelji, toda pod pogojem, da je nikomur ne izda, razun ob smrti svojemu sinu, oziroma kakemu členu svoje bližnje rodbine. Ameriška vlada je absolutno na-vezana na to črnilo, ker samo to črnilo zamore provzročiti na papirju, ki ga rabijo za tiskanje bankovcev, posebne znake, ki varujejo te bankovce pred ponarejevanjem. Vlada plačuje svojemu tovarnanju črnila 200.000 mark na leto in zato ima isti le dva tedna na leto dela. Šest ljudi priprav-

lja in prireja neprenehoma razne ingredi-jence za črnilo, in ko je vse izgotovljeno, zadostuje posestniku tajnosti štirinajst dni da v dobro skritem kraju napravi toliko črnila, kolikor ga vlada potrebuje za svoje bankovce. Temu podobno, skoraj čarovno sredstvo, ima neki posestnik tovarne za papir v Laverstocku, s katerim služi tudi velike svote denarja. Ta tovarna izdeluje papir, iz katerega nareja angleška banka svoje bankovce; tudi za črnilo, ki se rabi za tisk bankovcev, je posebno tajnostno sredstvo in le toliko se ve, da se pri tem rabi oglje iz nekega lesu in rensko vino. Druge važne tajnosti vedó glasoviti izde-lovatelji raznih vin, likerjev i t. d.

Lek proti plešavosti. Iz Berlina prihaja vest, da je berlinski zdravnik dr. Kro-mayer, iznašel lek proti plešavosti. Od 32 slučajev popolne plešavosti ozdravil je 27 oseb, ki so zopet dobile lepe lase. Dr. Kro-mayer zdravi baje s pomočjo svetlobe.

Tudi stoletnica. Ravnokar je sto let, odkar so v avstrijski armadi pri vojaki-h odpravili kito. Dne 30. julija 1805 je izdal cesar Franc I. odredbo s katero se je ča-stnikom in vojakom prepovedalo nositi kito.

Nova važna iznajdba. Iz Wilkesbarra v Severni Ameriki javljajo, da je pastor Morgas iznašel nov zistem brezžičnega brzojava, ki nadkriljuje vse dosejanje. Neki kapitalisti v Filadelfiji so dali pastorju za patent pol milijona dolarjev, od katerih je on polovico razdelil med siromake.

Redka poroka. Teh dni je bila v vasi Plugovo na Hrvatskem redka poroka. Po-ročili so se ravno na svoj rojstni dan trije sinovi tamošnje veleposestnice Elize Krum-fort, ki so se kakor trojčki rodili dne 14. julija 1880.

Ovce in kože v Bolgariji. Bolgarija ima v tekočem letu 8,175.920 ovac in 1,685.939 koz. Ker je od vsake ovce plačati državi davka 50 stotink, od kože pa 70 stot. dobi država tekom leta od ovac in koz 5,270.361.40 levov.

Slovenci pa humor.

„Žane iz Iblane pa, k je leta pesem stuhtu, al nazadnje kdu zatu ga ne ušteje — sam ne ve“.

Golj'fiva kača.

Če le kedaj, se je te dni pokazala res-nica starega našega pregovora: »Slovenci nismo sposobni za humor«. Sicer pa se je tudi pokazalo, kako presneto humorističen zna biti Slovenec, kadar — misli resno! Uganili ste že gotovo, velečenjeni gosp. urednik, da imam v mislih razna poročila raznih ljubljanskih listov o Prešernovi ve-selici. Kaj ne, to bi bilo kaj za smeh — če bi se nam ne bili že Nemci smejali. Tako pa je najbolje, da neljubo stvar za grnemo s plaščem pozabnosti. O tem tudi nisem hotel govoriti, marveč o našem hu-morju. To pa zato, ker sem pogosto čul: »Humor je pol življenja«. Humorja, ali smisla za humor mi nimamo, torej nam manjka — pol življenja.

Dobro se morda še spominjate, kako so pred leti zagrmeli na revnega v Trstu se porodivšega »Škrata«. Komaj se je pri-kazal in haló po njem. Slab morski humor, Škrat — skart! To so vam bi'i prisiljeni dovtipi resnih časopisov na revčeka. S takim ravnanjem mu seveda niso dajali poguma, niti mu privoščali sotrudnikov, če bi jih drugače kaj imel. Kasneje je pri-kukal na dan »Jež«, tudi on, revček v po-vojih, ima sadaj elegantno obliko in včasih tudi dobro, ali recimo, precej dobro vse-bino. Tako smo dobili kar dva humoris-tična lista, od katerih se je držal »Škrat« bolj »politične satire«, med tem ko se je »Jež« posvetil bolj nedolžnemu humorju Primerjajoči ju s sličnimi listi, pisanimi v ital. jeziku, se mora priznati, da nista nič slabša, da, kar se tiče ital. šaljevih listov, tiskanih v Trstu, sta celo boljša. Da bi ju primerjal z nemškimi, na to pa menda ne bo mislil pameten človek. Mi-slite pa, da so Slovenci z njima zadovoljni? Kaj še! Slovenec sploh menda ne mara, da bi se kaka stvar izpopolnjevala in bolj-šala sama ob sebi logično in postopno. Ne, on je bolj resoluten. Ne sodim v obče, ali menim tu one jezikanje in dlakocepece, ki vpijejo vedno: »Ali dobro, popolno hkratu, na enkrat, ali pa nič!« Ej tisti »nič!« Kakšen pa naj bo slov. humoris-tičen list? Hm, to vam dokazujejo izvestni

krogi, ki pa sodijo v humor, kakor sedlo na kozlička.

Ste-li čitali »Golj'fivo kačo«? Gotovo ste jo, g. urednik, in smejali ste se tudi zraven; ne vsemu, Bog ne daj, ker s tem bi vsak pokazal nizko svoje duševno sta-lišče. Vender sem Vas tudi videl nekda-j, pred časom, v kavarni s »Fliegende Blätter« v roki. Oprostite izraz, ali presneto kisl-o ste se držali. Če bi Vas ne poznal, da ste mož, ki tudi umeje in uvažuje zdrav humor, sklepal bi, da nimate zanj smisla. Tako pa sem koj sodil, da so »Fliegende« menda zopet enkrat tako pusti in prazni, kakor so čisto s svojimi »Lieutenant's-Witze«. Nu, vidite, menda sem s tem dovoljno povedal svoje mnenje, da je treba vzeti pri nas marsikaj »cum grano salis«. Tudi mi menda ne postanete sovražni, če bi me kdaj pri-jela muha in bi Vas zasolil tja v kak šaljev-list. Da bi to smatrali sa »osebne napada-j« na Vas in stranko kateri pripadate, nisem v skrbi, ker poznam Vaše naziranje o »nadstrankinem« humorju. Ali, tako kakor Vi in jaz, ne sodijo vsi. Vsaj pri »Golj'fivi-kači« se je spoznalo to. »Slovenski Narod« od dne 19./7. karakterizira ta hum. list kakor 1st »v katerem je sicer prav malo humorja in dovtipa, pa toliko več osebnih napadov«, in »napadajo se dame in go-spodje, ki so v napredni stranki, medtem, ko ni niti najmanjša puščica naperjena proti klerikalcem«. Aha, tudi tu torej strankarstvo. Slovenci naj bi imeli kleri-kalno šaljivo glasilu, in liberalno ša-ljivo glasilu, Bog ne daj pa — sloven-skega šaljivega lista!! Potem pridejo še le zlati časi slovenskemu humorju, če bomo imeli le liberalen in klerikalen humor. Vrhutega, da bi bilo to povsem neprebav-ljivo čtivo, mislim da nam takih listov ne manjka. Saj je na pr. ravno isti »Slov. narod«, ki se zgraža nad slabimi dovtipi, delal v podlistku od dne 22. julija o »Golj'-fivi kači« prave — duselwitze.

Koliko je »Golj'fiva kača« ustregla klerikalcem, pa menda tudi veste. Saj so v »Slovenec« udrikali po njej, da se je kar prašilo. Ali da se ne zlažem! Po njej ravno ne, pač pa po »Žanetu iz Iblane« in njegovih parodijah Prešernovih poezij. Sicer se meni tudi ne zde pred obre-niti prefine, ali tako grozno »barbarske« tudi ne. Sicer pa je parodija parodija, in parodiralo se je že vse pesnike, ki so stali nad gladino vsakdanjosti. Prav za prav vam je to znak dobrega pesnika, da ga parodirajo. Da bi se pa kar zgražal nad ponesrečeno parodijo, to vsaj meni ni prišlo na misel; raji sem listal dalje. Največja neslanost pa se mi zdi, če »Slovenec« (27./7.) citira tako parodijo do-slovno in pristavlja potem: »Prosim o — to je Prešern!« Želodec se obrača človeku.

Slutil je torej, »Žane« prav, če se je je bal, da ga »kdu zatu ne ušteje«. Ker smo že pri »Žanetu«, pa še par besed o nje-govem dovtipu. Da fin ni, to je vsakemu jasno, menda si pa kaj takega niti ne lasti. Njegovi dovtipi so pogosto celo robati, a

surovosti nisem zasledil še, da si ga čitam skoro vsakokrat. Dreza pač tega in onega, fiat, zato naj ga mrzijo dotični, če res ni-majo boljšega opravila. Čudno se mi le zdi, da gotovim ljudem, ki jim naš pri-morski humor ni ugajal, tudi pristni ljubljanski noče po goltancu doli. Predlagam »kočevski« humor. Morda bo ta bolj prijal nam Slovincem. Nočem se sicer s tem potegniti za »Žaneta«, ker tujih »grehov« ne maram braniti in menda tudi ni preveč častno za njega, če bi se kdo drugi zanj potegoval, ki mu ni ne brat ne svak. To je že tako. Sicer pa, g. urednik, sami dobro veste, da so nekateri padli tudi čez »Škratovega kronista«. Da mu ni pokvarilo to dobrega teka, — je hvale-vredno.

Sklenimo! Tako malo originalnega humorja imamo, in se tega ne puščamo do-duška. Ob teh žalostnih razmerah miniti mora tudi najboljsem humoristu humor. Ej gospoda, potem vas pa vprašam, kako bomo prenašali žalostne naše razmere!

Urbanjakov.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Pekarna

pri sv. Jakobu, ul. Marco Polo št. 6
(vogal ul. Concordia)

priporoča cenjenemu občinstvu 3 krat na dan svež kruh, ki ga dostavlja tudi franco na dom.

Za obilen obisk se toplo priporoča

Anton Zavadlal.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

M. SALARINI

v ulici Ponte della Fabbra št. 2.
(Vogal ul. Torrente.)

Pomlad!

Poletje!

Zaloga oblek in površnikov

za gospode, dečke in otroke, velik izbor platnene obleke in kostumov, raznovrstne jope ter rumena in modra obleka za delavce.

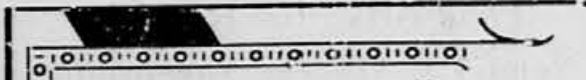
Nov dohod blaga za obleke po meri, koje se izvrše točno in hitro po zelo nizkih cenah.

Na deželo vzorci brezplačno in franko.

PODRUŽNICA:

„ALLA CITTA DI LONDRA“
ul. Poste nuove št. 5. (vogal ul. Torre bianca)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tesa št. 52. A (lastna hiša).

ZALOGA:
PIAZZA ROSARIO (šolsko poslopje).
Cene, da se ni bati nobene konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.
Ilustrovan cenik brezplačno in franko

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je Bogu Vsemogočnemu dopadlo, našega nepozabljivega brata, svaka, strica, častitega gospoda

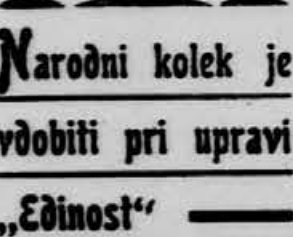
Valentina Klinar-ja
ekspozita v Dutovljah,

po kratki, mučni bolezni, previdenega se svetotajstvi za umirajoče, danes ob 11. in pol uri dopoldne v 36. letu starosti odpoklicati v boljšo večnost.

Pogreb pokojnika se bo vršil v torek ob 10. uri dopoldne. Priporočamo ga v blagi spomin in molitev.

V Dutovljah, dne 30. julija 1905.

Žalujoči ostali.
Venci se hvaležno odklanjajo.

Narodni kolek je
vdobiti pri upravi
„Edinost“

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRCUN
TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5
MEBLOVANJE PO NAJMODERNEJŠIH ZABTETAB
KATALOGI BREZPLACNO.